

Táncsics örökén

A Munkácsy-díjas szobrász

Legutóbb a dunántúli tarlaton adott életjelt magáról. A közönség a Háború és a Trón című művét ismerhet meg. Díjat kapott értük.

Munkásságát március 31-én Munkácsy-díjjal jutalmazták.

Szobrai Veszprémben, Balatonföldváron, Komlón, Siofokon, Mosonmagyaróváron, Kaposváron és Miskén láthatók. Ezek óta sorsára vár az öntödében a Táncsics emlékére készült plasztika, amelyet annak a kaposvári gimnáziumnak udvarán állítanak föl, ahol tanulmányait végezte.

Elment Kaposvárról szerencsét próbálni. Elszánt fiú volt, néhány évi képzőművészeti előképzettséggel, 1961-ben szobrászként tért haza. Abban az időben még inkább igaz volt, hogy Somogy a festők hazája. Kétségekkel, mégis itthon, a szülővárosban telepedett le Bors István, a szobrász.

— Ugy kerültem a főiskolára, hogy a Somogy megyei szakkörben még olyan neveket sem hallottam a magyar képzőművészeti életből, mint Borsos Miklósé. A művészeti információk csaknem teljes hiányával kerültem Pestre — mondta egyik nyilatkozatában.

Borsos Miklós növendéke volt az iparművészeti főiskolán. Kettőjük találkozásának döntő szerepe volt.

— Az az emberi, szellemi magatartás, amit naponta éreztem, az számomra sokkal meghatározóbb volt, mint műveinek a hatása — vallotta erről a Művészet hátsójain.

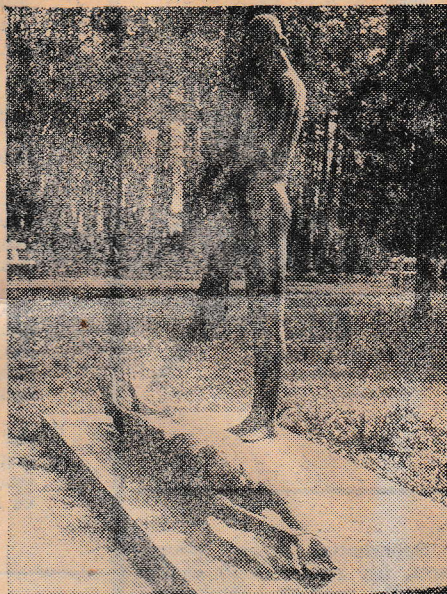
Másik nagy elmenye, Moore. Az angol szobrász formavilága ragadta meg.

Gyakran látom műtermében azt a fényképet, amelyet Görögországból hozott magával. Kurosz. Archaikus, mertelen görög ifjút ábrázoló szobor. Nem próbálta utánozni. Mert egyszeri és megismételhetetlen. Tökéletes. És példa.

Több mint húszévi munkásság áll Bors István mögött. Megannyi szoborterve, saját öntödéjében kivitelezett kisplasztikák sorakoznak — még a pincében is. Bors István létezési formája az, hogy szobrokat csinál.

Erről egyszer így beszélt: „En szobrokkal tudom kifejezni felelősségemet, amelyet a világ dolgaival szemben érzek. Ezt a felelősséget valahogy ki kell fejeznem ahhoz, hogy jó lelkiismerettel tudjak szembenézni önmagammal.”

Köztéri alkotásai tehetségét dicsérik. Megyénk egyik legszebb köztéri szobra a síófoki parkban áll. Mártírsirató. Modern pieta. Két játékos szobrárt is említhetjük: a veszprémi Fiú kecskével és a kaposvári Játszó

Mártírsirató

fiúk címűt. Lírai realizmusának kifejezői.

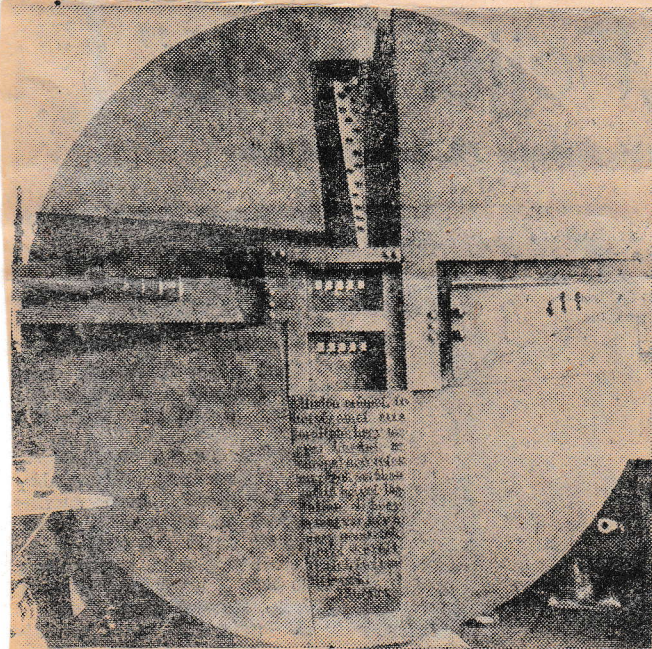
Egyre elvontabban igyekeznek megjeleníteni mondani-
valóját. A Vízparti formák című kisplasztika-sorozata már korábban sejtette, hogy erre vezet az útja. Kiteljesedni a Tavasz című kompozíció engedte. (Kaposváron az Arany utcai óvoda mellett láthatjuk.) Kevesen ismerik a miki erdőben, a tó partján fölállított Ijak című fa- és fémkombinációjú plasztikáját, amellyel azt is vállalta: legyen a természeté az a mű, amely őt illeti.

Emléket állítani régtől szokás. Nemcsak szobrászok tették. Megszülettek a Dózsa-keresztek, történelmünk, életünk összefoglalói.

A honfoglaláskorig is visszamehetünk Bors Istvánra. Kaposvári szökökútjának (Ságvári liget) motívumai e korból való emlékeket, idéznek. Ötvözi ezeket a motívumokat az ősi népszokás, az alakoskodás bemutatásával is.

Pályája összefoglalójának is lehet tekinteni a Táncsics emlékére készült nagyméretű plasztika tervét; reméljük, hamarosan méltó helyre kerül. Formájában láthatók a Dózsa-keresztek, a huszadik század forradalmi és megaláztatásai, a zaklató világ. Táncsics szavait öntötte rá: — „Minden erőmet, tehetségemet arra fordítottam, hogy magyar hazánk az európai nevezetes országok sorában méltó helyet foglaljon el; hogy a magyar név a nagy nemzetek nevei között tisztelettel említtessék”.

Horányi Barna

Táncsics emlékére